

Het spreekt vanzelf dat de op de troepen volgende ambtenaren van het Binnenlands Bestuur voor tal van onvoorziene problemen kwamen te staan. Om snel beslissingen te kunnen nemen en de eenheid van beleid te bevorderen had van Mook een nieuw ambt geschapen: dat van Regeeringscommissaris voor Bestuursaangelegenheden oftewel Recomba; er waren er vijf benoemd (twee op Sumatra, drie op Java), onder wie twee van van Mooks naaste adviseurs, nl. *Raden* Abdoelkadir Widjojoatmodjo (West-Java) en van der Plas (Oost-Java).¹ Hun instructie hield o.m. in dat zij er zorg voor dienden te dragen dat in de bezette gebieden de Republikeinse bestuurs- en andere ambtenaren aan het werk bleven en dat de economische en sociale opbouw met spoed ter hand werd genomen; zij moesten voorts de rood-witte vlag verbieden maar zo weinig mogelijk arrestaties uitvoeren.

Nu, die laatste opdracht bleek niet zo simpel – naast de 'zwijgende vijandigheid' die sommige Indonesiërs in de bezette gebieden aan de dag legden, kwamen er al spoedig vijandige daden, vooral op Oost-Java. Trouwens, door Radio Djokjakarta werd het parool verspreid om de Nederlandse bezetter zoveel mogelijk dwars te zitten en werd voorts gezegd dat ieder die bij de Republiek in dienst was geweest, zijn functie moest neerleggen. Wel was het zo dat de meest strijdvaardige elementen onder de Indonesiërs militairen waren geworden in de tot *TNI* gecombineerde *TRI*- en *pemoeda*-eenheden en dat aanvankelijk van het verband van die *TNI*'ers veel verloren was gegaan ('vaders zochten hun zoons, zoons hun vaders'), maar het feit dat de Nederlandse brigades na het 'staakt het vuren' niet tot systematisch voortgezette actie tegen de uiteengeslagen *TNI*'ers overgingen doch zich hergroepeerden voor een opmars naar het hart van de Republiek, speelde de Republikeinse strijdkrachten in de kaart. Ruim drie weken lang bleef die hergroepering gehandhaafd – het waren weken waarin plaatselijk nieuwe *TNI*-groepen werden gevormd, waarin nieuwe hoofdkwartieren werden ingericht en waarin de radioverbindingen met Djokjakarta werden hersteld. Al in die tijd was kolonel Nasoetion in staat om delen van zijn Siliwangi-divisie aanvallen te laten uitvoeren op plaatsen als Garoet en Tasikmalaja (zie kaart V op de pag.'s 850-851). Bovendien gingen hier en daar verzetsgroepen die zich overdag schuilhielden en 's nachts de bewoonde plaatsen binnenslopen, over tot het liquideren van Indonesische bestuursambtenaren en anderen

¹ Van der Plas verving midden augustus degeen die eerst als Recomba voor Oost-Java was opgetreden.